

🇷🇺 **دەڭىز ئېز تۇتاس جوسپارلاۋدى** **ويداعىداي يىگرېپ، تاماشا باساتما باستايىق**

شارت - جاعىداي ازىرلەپ، ئىسسى ورتا جاراتىپ، ئىيمىدى اينالىمىدى جۈزەگە اسردى

—— **اۆتونومىيالى رايوندىق قازىنا مەڭگەر مەسىنىڭ قاتىستى جاۋاپتىسى تىلىشلەردىڭ سۇراۋىنا جاۋاپ بەردى**

ھەسەپ ورنالاستىرۇنىدا قاتماماسز ەتىلەتن ئتۇيىندى بەتالىسى قايسىلار؟ قازىنالىق مەجە ھەسەپ رەفورماسىن ىلگەرلەتتۇ جامىندا قانداي ويلار بار؟

جاۋاپ: 2022 - جىلعى اۆتونومىيالى رايوننىڭ مەجە ھەسەپ ورنالاستىرۇنىدا ورنىقتىلىقتى قورعاۋدى، نىندەتتەن ساقىتانئۇ - تىزگىندەۋدى، ۇندىرىس جاۋىپسىزدىگىن، جوعارى ساپالى دامۇدى قاتماتاماسز ەتتۇ تەبىئىنى كۆشەيتىلىپ، دامۇعا جاقالىق اشۇ ارقىلى دەم بەرۇ، ەرەكشە، باسىمدىققا يە كاسىپ سالاسىن دامەتتۇ، شكى سۇرانىستى كەڭەيتتۇ ستراتەگىياسى، جىبەك جولى ەكونومىكالىق بەلدەۋى وزەككى رايونى قۇرىلمىسى، ادامدى وزەك ەتكەن جاقاشا قالا - قالاشىقتاندىرۇ، كەدەيلىكتەن ارنلتۇدان قامال الۇ جەتتىستىكتەرىن بەكەمدەۋدى، كەڭەيتىۋدى اۋىل - قىستىقائىتى گۇلدەندىرۇمەن ۇنىمىدى ۇشتاستىرئۇ سىياقتى اۆتونومىيالى رايوندىق پارىتكوم تۇراقتاندىرعان ئتۇرلى كەلەلى شەششەمدەردى، ورنالاستىرۇلاردى تىياناقتاندىردۇدى ئتۇنىندى تۇردە قولداپ، كەلەلى قىزمەتەردى قازىنالىق كۇش جاعىنان قاتماماسز ەتتۇ شىن مانىندە كۆشەيتىلدى: ” نەگىزگى خالىق تۇرمىسىن قاتماماسز ەتتۇ، ەڭبەكاقىنى قاتماماسز ەتتۇ، اينالىمىدى قاتماماسز ەتتۇ“ پرىنسىپىنە تاباندى بولپ، نەگىزگى خالىق تۇرمىسى، ەڭبەكاقى جانە اينالم شىعسى تولىق قاتماماسز ەتلىپ، وقۇ - اعارتۇ، علمىم - تەخىنىكا، قوعامدىق قاتماماسزاندردىرۇ، اۋىل شارۋاشلىعى سىياقتى ئتۇيىندى سالالارداعى شىعسىتار جانە قازىزدى وسىمىمەن قايتارۇ سىياقتى تۇراقتى شىعسىتار كۇش سالا قاتماماسز ەتلىدى.

مۇنان سىرت، اۆتونومىيالى رايون قازىنا ئتۇزىلمىسى رەفورماسىن ۇزدىكىسىز تەرەڭدەتپ، قازىنانى جونگە سالۇ قىابلەلەتن جوعارىلاتىنادى؛ تىاراۋلاردىڭ، مەكەمە - ورنىداردىڭ ئتۇرلى كىرىسىن ئېىر تۇتاس جوسپارلاپ پايداالانۇ تەبىئىنن ارتىسىرىپ، قازىنالىق كۇشتى شوغرلاندىرىپ، مەجە ھەسەپنىڭ ەمەلەكتەتنىڭ كەلەلى ستراتەگىيالىق مىنىدەتتەرى مەن اۆتونومىيالى رايوننىڭ ئتۇيىندى شەشم - ورنالاستىرۇلارىن قازىنالىق كۇش جاعىنان قاتماماسز ەتتۇن كۇشەيتەدى؛ اۆتونومىيالى رايون مەن جەر - جەردىڭ ۇقىق - جاۋاپكەر شىلكى ايقىن بولغان قازىنا قاتناسىن جەدەل ورناتپ، اۆتونومىيالى رايون مەن جەر - جەردىڭ كىرىسىن ايرئۇ تاسلىنەر رەفورما جاساپ، اۆتونومىيالى رايونىنان تومەنگى قازىنا ئتۇزىلمىسىن اقاۋسىزداندىردى؛ قازىنالىق قارجىنى تىكە ئتۇسىرئۇ مەحازىنمىن كەمەلدەندىرىپ، تىكە نۇسىرىلگەن قارجىنى باقلاۇ - مەڭگەرۇ جۇيەسىن ورناتىپ، كەمەلدەندىرىپ، قارجىنىڭ پايدالاناتىنن مەكەمە - ورنىدارعا تىكە نۇسىرىلۇننە، كاسپورىندارعا تىكە تىمىدىلىك اكەلىپ، خالىققا پايدا جەتكىزۇننە شىنايى كەپىلدىك ەتەدى؛ ۇكىمەتنىڭ مەجە ھەسەبى مەن سوڭغى ھەسەبن، تاراۋلار مەن مەكەمە - ورنىداردىڭ مەجە ھەسەبى مەن سوڭغى ھەسەبن جايپاي جارىبا ۇستاپ، قازىنالىق كىرىس پەىن شىعسىتى تولىق، جارىبا ۇستاپ، قوعامنىڭ باقمالۇىن ىرىقتىلىپنن قابىلدايدى.

قازىنالىق كىرىستىڭ ارتۇى بازار تۇلعالارىنا اۋىرتپالىق سالىمادى

سۇراۋ: 1 - ايدا اۆتونومىيالى رايوننىڭ ادەتتەگى الەۋى مەتىتك مەجە ھەسپ كىرىسنىڭ جالىپ مولشەرى، وسىمىشەسى جانە ارتۇ مولشەرى ئۇگەلدەي تارىختاعى جوعارى دەڭگەپگە جەتتى. ادەتتەگى الەۋمەتتىك مەجە ھەسەپ كىرىسنىڭ ارتۇى بازار تۇلعالارىنىڭ اۋىرتپالىغىن ارتىردى ما، جوق يا؟

جاۋاپ: 1 - ايدا اۆتونومىيالى رايوننىڭ ادەتتەگى الەۋمەتتىك مەجە ھەسپ كىرىسى 21 مىلىيارد 640 مىللىون يۇان بولپ، ساپىكەس مەزگىلدەگىدەن 6 مىللىيارد 470 مىللىون يۇان ارتىپ، %42.6 ارتتى.

قازىنالىق كىرىستىڭ زور مولشەردە ارتۇى سالىقتى ازايئۇ، اقىنى تومەندەتتۇ تەبىئىن ارتتىرئۇ نەگىزىندە جۇزەگە اسقان، باستىسى، ەكونومىكىنىڭ ورنىقتى قالپىنا كەلۇمىننەن، اسىرەسە، ونەر كاسپى ونىمەدرى باعاسىنىڭ زور مولشەردە ارتۇنىنىڭ جەبەۋىننەن بولدى، ەكونومىكا اينالىمنىڭ جالىپ كۇيمىەن جانە كاسپورىنداردىڭ پايداسىنىڭ ارتۇمەن ۇيەلمەسەدى، بازار تۇلعالارىنىڭ اۋىرتپالىغىن ارتتىرمامدى.

2021 - جىلى اۆتونومىيالى رايون نىندەتتەن ساقىتانئۇ - تىزگىندەۋ مەن ەكونومىكالىق، قوعامدىق دامۇدى ئېىر

3 - دىكى ورنالىتىڭ شىنجاڭ ئۆزىدىكى جۇرىنلاردىكى ئىگىبە ئىناچلىسىنىڭ رۇخىن ۇيرۇنلىك، داياڭلىقلاردىكى جاڭا داۋىردىكى جۇڭگۇدا سىرتىيالىسىك شىنجاڭ تۇرۇما ئۇلىشىنىق

🇷🇺 **ئورالدى قاسترلەۋ، نىزگىلىككە ئالپىئۇ، ادەپتى دە يىالى بولۇ، جاقىسلاردى ارداقتاۋ**

ئۇ . شىنىكا:

ادالدىق ساۋلەسىمەن ۇمىر جولىن نۇرلانىدىردى

رېپ، ئېىر كۇندە 10 نەشە ساعات جۇمىس سىستەيتىن، جۇمە مىستان تۇسىكەن كەزدە شارشاعاندا ايتاق - قولدارىن الا ەلپاي قالاتىن.

تارتا جېپ، كرەك جۇمىساپ، ەكەۋى تابان ەت، ماڭداي تەرلەرىمەن جىيناعان اقشامى ارقىلى قازىردارىن اقىرىن - اقىرىن قايتارا بەردى.

2017 - جىلى 3 - ايدا تۇپ - تۇرا 4 جىلدىان كەيىن ەرىلى - زايىپتى ەكەۋى 160 مىڭ يۇان قازىرىن قايتارىپ بولدى. سول كۇنى ەكەۋى قىستاق تۇرعىندار كومپەتىتەنە بارپ، ەڭ نومەنگى تۇرمىسى قاتماماسز ەتىلەتن وتپاسى قاتارىنان شەگىتىپ شىغۇدى تالاپ ەتتى.

”قىستاق ەكى كومپەتتى“ مەن قىزمەت اترەتى ولاردىڭ رۇخىنان اسەرلەندى. ئۇ. شىنىكا تاماقتى جاقسى جاسايتىن، ونىڭ شارۋالار شاتىعى ساياجايان اشۇ ويى دا بار بولاتىن، قىزمەت اترەتە تىنىڭ كومەگىندە، سول جىلى 6 - ايدا ئۇ. شىنىكانىڭ ”جاقسى ادام شارۋالار شاتىعى ساياجايى“ اشلىدى.

شارۋالار شاتىغى ساياجايىنىدا ان - يىگىشە شەبەر ئۇ. شىنىكا ساياخاتىشلارعا توست انىن ايتىپ بەرىپ، ولارعا ۇزىنىڭ اشتىپ جاساعان كۇرىش اراعىن ۇسىناتىن، ونىڭ نىزكى نىيەتى مەن سىتتىق نىقالامى سىرتتان كەلگەن كوپتەنگەن ساياخاتىشنى باۋرادى. شارۋالار شاتىغى ساياجايىنىڭ ساۋدا - سى دا بارغان سايىن كۇسمەتتەنىپ، ەرىلى - زايىپتى ەكەۋى قىستاقىغا ۇقاتتانئۇ باساتمامشىنا اينالدى.

2018 - جىلى 3 - ايدا ئۇ. شىنىكا مەن 15 اپەكە - سىڭلىدەلىمىز ”مەيىربان انالار“ ۇجىمىن قۇرىپ، سۇيىسپەنلىكتەرى ارقىلى بالالارعا جىلۇلىق سىلاپ، قىيشلىعى بار بۇقاراعا كو-مەكتەسىپ، ئمىس جۇزىندىك ارەكەتتەرى ارقىلى قوعامنىڭ ۇمىتىن اقاتىدى.

ئۇ. شىنىكانىڭ كۇيەۋى لي. بالچا جۇمىشى دوسىنىڭ بالامى ناۋاقاسقا شالدىققاننىن ئېىلىپ، وتباسىنداى بىرنەشە مىڭ يۇان عانا اقشاسىنان 1000 يۇان لىپ شىعبى، شۇمىل اقشا قاچەت بولپ تۇرعان جۇمىشى دوسىنا بەرەدى؛ ۇخاندان نىدەت تۇلمغان كەزدە ەرىلى - زايىپتى ەكەۋى 10 نەشە قىستاق تۇرعىنن ۇخانىغا جىلۇ اتاۋعا ۇيمىداستىرادى.

”بىزدە قىيشلىق بولغان كەزدە كوپتەنگەن نىزكى نىيەتتى جاندار كومەك قولىن سوزدى. ئېىزدىڭ تۇرمىسىمىز جاقىسارغان كەزدە العىس ايتۇدى ۇمتۇغا بولپايدى“ ، - دەدى ئۇ. شىنىكا.

ما جۇڭخىياڭ:

دومىنا يەشتىڭ الدىنىدا ەكىپىندەي ىلگەرلىگەن ۇمىر دانىستانىن جازدى

پەشكە جاقىن تۇرىپ باقلاي بەرگەندىكەن، سىتتىق جالىن بەت تەرىسىن ئېىر قابات - ئېىر قاباتان قارىپ تۇلەتتى.

بولات قۇرامىنىڭ شىتەن مەڭگەرىلۇ دالدىك مولشەرىن جوعارىلاتىپ، جۇمىس بارىسىندا وتتەگى ناسوسىنىڭ ورنىن مەڭگەرۇ، تۇتاس بارىستا قالدىقتاردى جويۇ، قالدىقتاردى توسۇ بۇنىدارىن قاتاڭ يىگرەۋدى توسمىرەكتەي وتىرىپ، ھا جۇڭخىياڭ گرۇپپاداعى جۇمىشىى - قىزمەتلىشەردى باستاپ، قورنىئۇ تولمىدىلىق سالىستىرمامسىن %99.85ئەن جوعا-رىلاتىپ، جاي كومەرتەكتى بولاتتى ئېىر رەتتە قورنىتپ شىغۇ مولشەرىن %99.5ئەن استامغا، HRB جەلدەلىس بولات تۇرلەرىن ئېىر رەتتە قورنىتپ شىغۇ مولشەرىن %99.8ئەن استامغا جەتكىزىپ، بارلىغىندا بولات قورنىئۇ زاۋودى گرۇپپاسىنىڭ تاريختان بەرگى ەڭ جوعارى دەڭگەپىنە جەتتى.

ۇزدەكىسىز نىزدەنئۇ جانە ۇيرەنئۇ ارقىلى ما جۇڭخىياڭ ”كۈرەگەن كوز“ بولپ جەتىلدى، ونىڭ سۇيىق كۇيدەگى بولاتنىڭ قۇرامىنداى كومەرتەگى مولشەرىن كوزبەن مولشەر-لەۋنىنىڭ ئمىس جۇزىندىك جىمپالىق ساراۋاش ساندى مالىمەتتە-مەن پارقى %0.01ئەن اسپادى، قازىر بۇكىل ەلدە وسى تۇر-دەگى تەخنىكانى يىگرەگەندەر 10 ادامغا دا جەتپەيدى. بۇل ما جۇڭخىياڭنىڭ ۇنەمى جىمپالىق ساراينائۇ ناتيچەسى شىغۇدان ىلگەرى سۇيىق بولاتنىڭ قۇرامىن رەتتەپ، قورنىئۇ واقتىن با-رىنىشا قىسقارتۇنئۇا مۇمكىندىك جاسادى.

2020 - جىلى ما جۇڭخىياڭ تۇرعان ۇباننىڭ ۇنىم مول-شەرى 10 رەت 1 - ورنىندى يەلەپ، بولات نۇرلەرەن قورنىئۇ مولشەرى %99.82كە جەتپ، بولات - تەمىر ماتەرىيالنىڭ سارىپ بولۇى وتكىەن جىلغى نەگىزدە ونان ارى تومەندەپ، تەرىس ەنەركىيەمەن بولات قورنىئۇدى سائتى جۇزەگە اسىرىپ، بۇكىل ەلدنىڭ ئېىرىنىشى شارشى قاتارىنا قادم تاستاپ، كاسپىو-رىنغا 14 مىللىون 700 مىڭ يۇاننان استام تاپسى جاراتتى.

7 - كەزەكتى اۆتونومىيالى رايوندىق ئمورال ۇلكىسى بولپ باعالانئۇ، ما جۇڭخىياڭ جوشىننەن العاندا، تاغى دا ئېىر جاڭا باستاما سانالادى، سونداي - اق وعان مۇنان دا جوعارى تالاپ قويدى، ول: ”بولات قورنىئۇ جۇمىشىسى رەتەندە بولاتتى كوپتەپ قورنىپ، بولاتتى ويداعىداي قورنىپ، ماڭايمە-داعى قىزمەتتەستەرىمىدى باستاپ جانە ولارعا ئيقىال جاساپ، كا-سىپورىنىنىڭ دامۇئانا مۇنان داروز ۇلەس قوسامىن“ ، - دەدى.

□ **انار بۇلت / شىنچىياڭ گازەتتىنىڭ تىلىشلەرى بارشا تەڭىس، ئپارىيزات ابدۇل**

2 - ايدىنىڭ 16 - كۇنى ئۇ. شىنىكانىڭ 7 - كەزەكتى اۆتو-نومىيالى رايوندىق ئمورال ۇلكىلەرىن ماداقتاۋ - سىلاۋ جىنالىسىنا قاتىناسىپ قىستاققا قايتىپ كەلگەندىگىن ەستىپ، قىستاقىغا ”مە-يىربان انالار“ ۇجىمى ونىڭ وتباسىنا بارىپ قۇتىقتادى. ”اۆتو-نومىيالى رايوندىق ئمورال ۇلكىسى بولغانغىدى قۇانىش سانايىمىز. سەن بارلىغىمىزدىڭ ۇلكىمىزسىڭ“ ، - دەدى قىستاق تۇرغىنى ساي مىڭگا ونىڭ قولىن ۇستاپ تۇرىپ.

تەكەس اۋدانى فۇجىرتى موڭغۇل ۇلتتىق اۋىلى دولقىن قىستاعىندا ئۇ. شىنىكانىڭ نىزگى سەتىرىن كوپىشلىكتىڭ بارلىغى بىلەدى ۇزاي ونىڭ ادال، سەنىمىدى بولپ، قوس قولىنا سۇ-يەنىپ تاماشا تۇرمىسى جاراتقان خىكاياسىنان اسەرلەندى.

2012 - جىلى ئۇ. شىنىكانىڭ جىلغى وتباسىن قىزىنىڭ تۇقىمىل اق قان اۋرۇنىنا شالدىققان سۇىق حابارى كۇيزەلتىپ جىبەردى. قىزىنىڭ ناۋاقسىن كورسەتتۇ ۇشش ەرىلى - زايىپ-تى ەكەۋى بارلىق دۇنيە - مۇلكىن ساتىپ، جەردىن وزگەلەرگە وتكەرمەلەپ، جان - جاقىن قارىز اقسا الادى.

ۇي يەسى كەرىم قاسىم ۇزىنىڭ جىيعان 70 مىڭ يۇان اقشاسىن ئۇ. شىنىكاغا قازىنغا بەرەدى جانە ۇيدىنىڭ 3 جىلدىق جالاقىسىن كەشىرىم ەتەدى. ئۇ. شىنىكا ناۋاقاس سەبەبىنەن كەدەپىلەسىپ، اۋىلداغى ئتۇنىندى كومەكتەسىپ، سۇيەمەلدەيتىن كەدەي جانە ەڭ تومەنگى تۇرمىسى قاتماما-سىز ەتىلەتن وتباسىنا اينالادى، قوعامنىڭ ار-سالامى دا جابال كومەك قولىن سوزادى، الايدا اۋرۇ اقىرىندا بالاسىنىڭ جاس جانىن جالماپ اكەتەدى.

اۋىر قايغى - قاسەرت شەگىپ، بارلىھىنان ايرىلغان ەرىلى - زايىپتى 160 مىڭ يۇان قازىرىن ۇمىتپادى.

ەرىلى - زايىپتى ەكەۋى قايغىنى قايرىتقا جەڭدىرىپ، تەك جۇمىس بولسا بولدى سىستەي بەردى، جۇك ئتۇسىرئۇ، جۇك تىبەۋ بولسىن، الدە قايرىغا قالاۋ، قوناقچايدا قىزمەت ونەئۇ، ۇي ەلكەر جابدىقتارىن جوندەۋ، كوكونىس ساتىپ لىپ زات جەتكىزۇ بولسىن، ەكەۋى بارىن سالىپ سىستەدى؛ اقشا تاۋىغا كەلسە بولدى سىستەي بەردى، كۇن - ئتۇن دەمەي، ەرىلى - زايىپتى ەكەۋى قاي كەزدە شاقىرىسا سول كەزدە جەتىپ باردى. جۇك تاسۇشى بولپ سىستەگەن كەزدە ئېىر جولدا 80 دە 100 جىڭ سالىماقتاغى جۇك كوتە.

□ **انار بۇلت / شىنچىياڭ گازەتتىنىڭ ئىشلىشى شى شىن**

2 - ايدىنىڭ 22 - كۇنى جايىشلىقتاعىدا ھا جۇڭخىياڭ ئېىر ساعات بۇرىن كەزەك قابىلداپ، الدىڭغى كەزەكتىنىڭ ئو-ندىرىس جاعىدايىن جانە شىكىزات شارىت - جاعىدايىن ۇغىسىپ، جابدىقتاردى جانە ونىنىڭ كۇتىمەتلەۋ جاعىدايىن تەكسەرىپ، بولات قورنىئۇدىڭ ئتۇرلى كورسەتكىشىن تەكسەردى.

يىىل 44 جاستاغى ھا جۇڭخىياڭ شىنچىياڭ 1 - تامىمىز بولات - تەمىر جارىنا شەكىنى سەرىكتەستىگى بولات قورنىئۇ زاۋودى 1 - بولات قورنىئۇ بولمىشە زاۋودىنىڭ بولات قورنىئۇ جۇمىشىسى.

جوعارى ئېىلىم ماغلۇماتى جوق، جوعارىلاپ وقىماعان، قىزمەتكە جاڭخادان شىققان ارىندى جاستان قازىر اينىمالىي دومىنا پەشتە بولات قورنىئۇ تەحنولوگىياسىن مەڭگەرۇ سالاسىندە-داعى ناعىز تەخنىكا شەبەرى بولغانغا دەپىن ھا جۇڭخىياڭ 24 جىل ۇاقتتا ئېىر قاراپايمىم جۇمىشىنىڭ قاراپايمىم جۇمىس ور-نىنداى ۇمىر شۇغىلاسىن جاراتتى!

”سىتەگەن تۇغىش جۇمىسىم شىكىزاتتاردى سالۇ جۇمە-سى بولدى، ۇستازىم مەنى پەشتىڭ الدىنىداعى تەكشەگە باستاپ بارغاندا، شاڭ - توزاڭ ارالاس سىتتىق جالىن بىزگە قاراي لاپ بەرگەن كەزدە - اق بۇل جۇمىستان باز كەشئۇ ويىندا بولغان ەدىم، ئېىراق ۇستازىم يىغىننان قاعىپ- جىگە-تىم، سەن سىتەپ كەتەسىڭ! - دەدى. وسى ئېىر جايى عانا شايىتىنىڭ اسەرىندە مەن سىتتەۋ بەكىمىنە كەلدىم“. سول كەزە-دەگى جاپالى قىزمەت ورتاسى ما جۇڭخىياڭنىڭ الى ەسىندە. ئېىلىم قۇمار جىگەرەنىڭ جانە ۇستازىنىڭ بار زەيىنىمەن ۇيرەتۇنىنىڭ اراقسىنىدا، ھا جۇڭخىياڭ تەز ارادا تولمىدى بولات قورنىئۇ جۇمىشىسى بولپ جەتىلدى.

ئېىر جولى سىرتقا شىعبى ۇيرەنۇدە بولغان كەزدە ول وزىق بولات - تەمىر كاسپورىندارىمەن اراداعى تەخنىكا جانە تەحنولوگىيا پارقىن سەزىندى. قايتىپ كەلگەننىنن كەيىن، ول بولات - تەمىر ماتەرىيالدارنىڭ سارىپ بولۇى، ئېىر رەتتە پەشكە سالۇ مولشەرى، ارگوننان بۇرىنغى تەمپەرلۇتورا سىياقتە-لاردان قامال الۇ قىمىلدارىن دەن قويا ورسىتەتتى. اينىمالىي پەشتە مەتال قورنىئۇ تەحنولوگىياسىن زەرەتتەۋ ۇشش، ول ۇننە-مى 60 تا 70 سەلتىسى گرادۇستىق جوعارى تەمپەرئاتۇرادا

^[1] ۋىكىپېدىيەدە مەزمۇن يازغاندا، مەزمۇننىڭ ئىشلىشىشىنى ئاساس قىلىش كېرەك